

HELSINGBORG

Årsbokslut inriktning, mål och ekonomi 2024

Vård- och omsorgsnämnden

Innehållsförteckning

Året i korthet utifrån nämndens uppdrag	3
Nämndens inriktning	6
Nämndens mål	8
Nyckeltal för nämndens uppdrag och inriktning	9
Ekonomiskt utfall	12
Offentliga bidrag	13
Investeringar	14
Ekonomiskt utfall per verksamhet	15

Året i korthet utifrån nämndens uppdrag

Vård- och omsorgsnämndens uppdrag är att arbeta för att äldre och personer med funktionsnedsättning ska kunna leva ett värdigt liv och känna välbefinnande.

Förvaltningen har under året arbetat utifrån en ny organisationsstruktur. Syftet med den nya organisationen är att säkerställa att förvaltningen har bästa möjliga förutsättningar att leverera på nämndens uppdrag långsiktigt. Vägledande principer för den nya organisationsstrukturen har varit att skapa förutsättningar för ett aktivt och nära ledarskap, strategiskt arbete, verksamhetsnära stöd och utvecklingsarbete samt att vi ska klara mer avancerad vård inom kärnuppdraget. Ett nytt chefsled har fått det samlade ansvaret för äldreomsorg respektive funktionsstöd. All legitimerad personal har samlats i ett gemensamt verksamhetsområde och alla stöd och utvecklingsresurser har samlats i en gemensam enhet för respektive avdelning. Förebyggande enheten har fått sin organisatoriska placering inom myndigheten med målsättningen att tidigt identifiera hur förebyggande insatser kan bidra till ett aktivt och självständighet liv med god livskvalitet för våra invånare.

Arbetet med uppstart av nya verksamheter har varit fortsatt intensivt under inledningen av året. I förvaltningens regi har tre nya gruppboendestäder, två gruppboendestäder med integrerad daglig verksamhet (BoDa) och två nya dagliga verksamheter öppnats. Inom daglig verksamhet har en LOV-leverantör tillkommit under året. Uppstarterna av nya verksamheter innebär ett omfattande arbete som berör stora delar av förvaltningen. Att rekrytera medarbetare och chefer till flera nya verksamheter samtidigt innebär en särskild utmaning. Många erfarenheter har dragits från de nystartade verksamheterna. Det har inneburit betydande rekryteringsutmaningar när flera verksamheter startar inom en kort tidsperiod. Avsaknad av allmänna kommunikationer till arbetsplatsen, har påtagligt försvårat rekryteringen.

Nämnden beslutade i mars om en långsiktig plan för mat och måltider. Beslutet innebär att ett nytt centralt tillagningskök för kyld matlagningsteknik (cook and chill) ska byggas och stadens vårdboende ska anpassas för att hantera kylda måltider. Beslutet innebär också att en heldygnskasse kommer att kunna erbjudas personer i ordinärt boende som är undernärda eller i riskzon för undernäring. För att fastställa nämndens ambitionsnivå för mat och måltider kommer en måltidspolicy att utarbetas.

Socialtjänstlagen (SoL) är en av de viktigaste styrande lagarna i våra verksamheter. Efter förändringar i både omvärld och inom förvaltningen har en arbetsgrupp reviderat Riktlinjer för insatser enligt SoL. De reviderade riktlinjerna förtydliga behovet av att tänka digitalt först. Genom att förvaltningen vid både handläggnings- och genomförandeprocessen överväger digitala lösningar i första hand främjas en ökad självständighet och trygghet för den enskilde. Nämnden tog i december beslut om att de reviderade riktlinjerna ska börja gälla 1 mars 2025.

Nämnden har sedan flera år tillbaka positiva erfarenheter av Ung omsorg vid stadens vårdboende. Ett koncept där ungdomar besöker stadens vårdboende för att skapa guldkant för våra hyresgäster, möjlighet för extrajobb och som många gånger väcker intresse för vårddyrket. På uppdrag från kommunfullmäktige har förvaltningen tillsammans med Ung Omsorg utforskat möjligheter att erbjuda Ung omsorg även inom hemvården. Uppdraget ställer andra krav på Ung Omsorg och på verksamheten för att möta behoven hos hemvårdskunderna.

PRIORITERADE OMRÅDEN

Kompetensförsörjning

Långsiktig kompetensförsörjningen är en av våra största utmaningar. Redan idag finns svårigheten att rekrytera medarbetare med rätt kompetens inom flera yrkeskategorier och förväntas öka i takt med de demografiska förändringarna med allt fler äldre samtidigt som personer i arbetsför ålder minskar. Vi ser en minskad personalomsättningen under året för både för medarbetare och chefer. Minskning bidrar till en stabilare kompetensförsörjning och möjliggör kontinuitet och kvalitet, samtidigt som kostnader och tid för rekrytering och introduktion minskar.

Arbetet med aktiviteter kopplade till de sju områden som finns i förvaltningens långsiktiga kompetensförsörjningsplan (2021-2025) har fortskridit på både lokal och central nivå. Marknadsföringsinsatser med tydlig information om vad arbetet innebär, både i form av film och i skrift, har gjorts under året. Likaså har nya tjänster testats, så som GoCare – en tjänst som fungerar som en digital jobbmässa. Detta för att nå fler

målgrupper och bredda rekryteringsbasen för verksamheterna både inom äldreomsorg och funktionsstöd. Den utökade bredvidgången som infördes 2022 kvarstår och enheter kan i större utsträckning välja att utöka antalet dagar för bredvidgång i samråd med den nyanställda, för att på så vis säkerställa en god introduktion och ökad kompetens för arbetet man ska utföra. Antalet avhopp från planerade sommarvikariat har minskat i förhållande till föregående år.

Under året har drygt 200 medarbetare deltagit i utbildningsinsatser som finansierats av statsbidraget Äldreomsorgslyftet, varav ett 20-tal medarbetare har påbörjat studier till specialistundersköterska. En förvaltningsgemensam uppdragsbeskrivning för specialistundersköterska har tagits fram och en uppdatering har skett för stödpedagog och stödassistent.

Att fortsatt arbeta med mottagandet av studenter och nyanställda är avgörande för att säkerställa en långsiktig kompetensförsörjning inom förvaltningen. För att samordna frågan och skapa en enhetlig strategi har förvaltningen tagit fram en övergripande plan för handledarskap och praktik för vårdrelaterad praktik och handledarskap på nivå grundskola, gymnasium, vuxenutbildning och yrkeshögskola. Antalet utbildade handledare steg 1 och 2 samt handledare steg 3 har fortsatt öka under året och likaså har arbetet med att skapa interna nätverk för dessa roller stärkts.

Ett helhetskoncept för ett språkutvecklande arbetssätt har tagits fram under året med syftet att samla och strukturera insatser som stärker språkutveckling och främjar inkluderande arbetsplatser. I december 2024 finns 116 språkombud i förvaltningen. Målsättningen är att alla omvårdnadsnära chefer ska gå chefsutbildningen "Fem nycklar till en språkutvecklande arbetsplats", med syfte att stärka chefernas kunskaper samt ge konkreta verktyg för att arbeta språkfrämjande tillsammans med sina språkombud. I samarbete med vuxenutbildningen har en kurs i Yrkessvenska utvecklats för de medarbetare som behöver stärka sina språkkunskaper ytterligare.

Samarbetet mellan vård- och omsorgsförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen kring kompetensförsörjning har fortsatt att ge goda resultat. Under 2024 har 64 invånare erbjuds framstegsjobb inom förvaltningen, varav 59 avdelningsassistenter på vårdboenden och 5 resurspersoner inom funktionsstöd.

Samverkan inom VO-College nationellt, regionalt och lokalt är andra viktiga arenor där vi i samverkan vill förena arbetsliv och utbildning i ett gemensamt åtagande och ansvara för att trygga personal- och kompetensförsörjningen inom vård och omsorg. Genom certifierad samverkan mellan utbildningsanordnare och arbetsliv vill vi erbjuda elever och anställda ett attraktivt arbetsliv och attraktiva utbildningar som matchar arbetslivets behov. Vi ingår i ett lokalt VO-College tillsammans med Bjuv, Höganäs och Åstorp, Helsingborgs lasarett och flera utbildningsanordnare.

Nära vård

Arbetet för en sömnlös, jämlik och nära vård sker på många olika sätt och med flera olika samarbetspartners och tvärfunktionella team. Under året har vårdssamverkan inom nordväst utvecklat en tydlig samverkansstruktur och jobbar tillsammans utifrån en gemensam aktivitetsplan. Samarbetet med primärvården har fortsatt att utvecklas genom med återkommande träffar på olika teman. Arbetet med SIP (samordnad individuell plan) har utvecklats. I verksamheten finns ett ökat fokus på funktionella teammöten, där bland annat avvikelser, social dokumentation och genomförandeplan tas upp. Inom hemvården har man särskilt fokus på fast omsorgskontakt.

Förvaltningen gör en bred utbildningssatsning i personcentrerad vård för samtliga medarbetare. Utbildningen har resulterat i många positiva dialoger bland medarbetare på alla nivåer i organisationen. Förvaltningen samarbetar med Göteborgs Universitet och Centrum för Personcentrerad vård (GPCC) för att följa upp utbildningssatsningen och samtidigt bidra till forskningen genom bland annat enkäter till kund och medarbetare.

Inom hemvården har vi påbörjat ett viktigt arbete för att förebygga undernäring hos våra kunder genom att öka kompetensen kring matens betydelse. Våra dietister gör en bred utbildningsinsats där cirka 330 medarbetare som arbetar inom hemservice, hemvård, dagverksamheterna och myndigheten genomgått utbildningen hitintills. Det bedöms vara en stor styrka att alla medarbetare nära kunden få denna kompetenshöjning. De kvarvarande enheterna kommer utbildas under första kvartalet i 2025.

Inom funktionsstöd har man uppmärksammat forskningsrapporter som visar på en oroande utveckling

med ett försämrat hälsoläge för målgrupperna inom funktionsstöd. Ett arbete för att skapa förutsättningar för ett hälsofrämjande arbetssätt med både kompetenshöjande insatser, men också möjligheter för målgruppen att öka sina kunskaper och förutsättningar att göra hälsosamma val har påbörjats. Under hösten har det skett förberedelser för att i januari 2025 påbörja att genomföra hälsosamtal med äldre kunder inom funktionsstöd.

Ett aktivt och nära ledarskap

För att skapa förutsättningar för ett aktivt och nära ledarskap har antalet chefer, främst första linjens chefer, ökat under de senaste åren. Den nya organisationsstrukturen har också haft som målsättningar att skapa bättre förutsättningar för ett aktivt och nära ledarskap. Genom mindre ledningsgrupper finns det nu en större möjlighet för ett aktivt och nära ledarskap även för förvaltningens chefer. Ett strukturerat arbete för att identifiera och definiera vad ett aktivt och nära ledarskap innebär i praktiken pågår och involverar förvaltningens samtliga chefer. Förväntningen är att de förbättrade förutsättningarna för ett aktivt och nära ledarskap ska märkas i bland annat kvalitetsuppföljningar och medarbetarenkäter.

I slutet av året har förvaltningen 126 tillsvidareanställda chefer på enhets-, verksamhets- och avdelningsnivå. Under året har 23 chefer nyanställts och 13 slutat sin tjänst i förvaltningen vilket innebär att det både är ersättare och utökning av tjänster som nyanställningarna avser. Både nyanställningar och avslutade tjänster är färre än föregående år.

Tillsammans arbetar vi systematiskt och långsiktigt

För att lyckas med vårt uppdrag behöver vi arbeta tillsammans. Ett väl fungerande samarbete måste finnas inom förvaltningen, inom staden och med externa aktörer. Den nya organisationsstrukturen ger oss bättre förutsättningar för att möta vissa av våra framtida utmaningar. Andra utmaningar kräver andra lösningar och det handlar ofta om att hitta lösningar tillsammans med andra.

Arbetet med att införa ett processororienterat arbetssätt i förvaltningen fortgår. Huvud-, stöd- och ledningsprocesser med tillhörande rutiner ska finnas beskrivna i ett digitalt it-stöd (Canea One). Sedan i maj 2024 finns våra huvudprocesser i det nya systemstödet och arbetet med att föra in stödprocesserna har påbörjats. Det nya systemet med huvud- och stödprocesser ska bidra till både styrning och stöd i vardagen.

Ett fortsatt arbete pågår för att utveckla prognosarbetet till samtliga insatser inom nämndens verksamhetsområde. Det är tydligt att prognosarbetet behöver involvera många funktioner inom förvaltningen. Med kopplingar till prognosarbete så har det blivit tydligt att även matchningsprocessen inom LSS och lokalförsörjningsprocessen behöver utvecklas för att möta invånarnas behov på bästa sätt.

Förvaltningen har utifrån stadsrevisionens granskning 2023 tagit fram en handlingsplan för arbetet mot välfärdsbrott. Syftet med planen är att säkerställa korrekt hantering vid välfärdsbrott, eller misstanke om välfärdsbrott, inom vård- och omsorgsförvaltningen och att alla medarbetare ges kunskap om korrekt tillvägagångssätt. Planen kompletterar Helsingborgs stads arbete kring välfärdsbrottslighet och trygghet.

Under året har förvaltningen genomfört en utredning om vård- och omsorgsnämndens möjlighet att ingå i ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) med DHS, Funktionshinderrörelsen i Helsingborg som är en ideell allmännyttig förening. Nämnden beslutade i december att ge förvaltningen i uppdrag att ta fram ett avtal.

En utredning kring möjlighet att sälja tjänster till andra kommuner avseende handläggning av bostadsanpassningsbidrag (BAB) genom avtalssamverkan redovisades till nämnden i augusti. Flera kommuner har visat intresse för samverkan och myndighetsavdelningen arbetar vidare med frågan.

Förvaltningen har tillsammans med skol- och fritidsförvaltningen fastighetsförvaltningen och kulturförvaltningen inlett ett samarbete med föreningarna i Ödåkra som ger föreningar och organisationer tillgång multifunktionella möteslokaler på Gläntanskolan. Förvaltningarna står för lokalernas hyreskostnad medan föreningarna själva står för verksamhet och administration och skötsel av lokalerna. Faller konceptet väl ut så kan det förhoppningsvis implementeras även på andra orter i staden.

Nämndens inriktning

Nämndens inriktning

I Helsingborg ska människor i alla åldrar kunna leva ett självständigt och aktivt liv med god livskvalitet. Nöjdheten med vården och omsorgen ska var högre än genomsnittet i landet. Invånarna ska känna sig trygga med den vård och omsorg staden tillhandahåller och erbjudas digital service och välfärdsteknik i framkant. De förebyggande och rehabiliterande insatserna ska öka.

Nämndens inriktning ger ett tydligt politiskt medskick till förvaltningen vad man vill ska vara i fokus och är till stor hjälp. Bedömningen är att den nya organisationsstrukturen bidragit till ökat kvalitets- och kundfokus och på förebyggande och hälsofrämjande insatser. Förhoppningen är att det ska bidra till ökad kundnöjdhet och att våra invånare i större utsträckning ska kunna leva ett självständigt och aktivt liv med hög livskvalitet.

Helsingborgare i alla åldrar ska kunna leva ett självständigt och aktivt liv med hög livskvalitet

För att skapa förutsättningar för ett självständigt liv med hög livskvalitet har den personcentrerade vården stor betydelse. Genomförarplanen är viktig för att skapa den individbaserade vården och omsorgen utifrån den enskildes förutsättningar och behov samt för att säkerställa en hög delaktighet kring planeringen. Att säkerställa kundens delaktighet i genomförandeplanen är ett område som behöver utvecklas ytterligare.

Vad tycker de äldre om äldreomsorgen är en återkommande rikstäckande enkätundersökning av äldre personers uppfattning om hemtjänsten och särskilda boenden som genomförs av Socialstyrelsen. Enkäten skickas till personer som är 65 år och äldre. Glädjande är att undersökningen visar att 10 %-enheter fler av våra hemvårdskunder svarar att man inte besvärar sig av ensamhet och inte besvärar sig av ångslan, oro eller ångest i jämförelse med genomsnittet i riket.

Samarbetet "Kultur för hälsa" mellan vård- och omsorgsförvaltningen och kulturförvaltningen har utvecklats under året med målsättningen att skapa aktiviteter som kan bidra till en god livskvalitet för våra invånare. Syftet är att stärka kopplingen mellan kultur och hälsa genom långsiktiga strukturer och gemensamma initiativ. Samarbetet engagerar och berör flera verksamhetsområden i förvaltningen och samordningen av utvecklingsarbetet leds via förebyggande enheten.

Under året har grunden lagts för ett strukturerat arbete med boendekarriär inom funktionsstöd. En planeringsstrategi är tillsatt med ansvar att matcha rätt kund mot rätt boendeform. I uppdraget ingår även att identifiera kunder i målgrupperna som kan klara en självständigare boendeform eller för personer ur den äldre målgruppen mot en enhet med mera anpassat innehåll.

Våra invånare ska vara mer nöjda med vård och omsorg än genomsnittet i landet

Genom kundundersökningarna ges våra invånare möjlighet att tala om hur väl vi lyckas i vårt systematiska kvalitetsarbete för att säkerställa en vård och omsorg av god kvalitet som utgår ifrån den enskildes behov och önskemål.

Samtliga verksamheter deltar i de nationella brukarundersökningarna som Socialstyrelsen genomför. Därmed finns det möjligheter att få kundnöjdhet inom såväl vårdboende, hemvård, hemservice som LSS-verksamheterna.

Utfallet av brukarundersökningarna inom både äldreomsorg och funktionsstöd visar en fortsatt nedgång av den generella nöjdheten i riket. Denna nedgång gäller till stor del även Helsingborg.

Inom funktionsstöd har daglig verksamhet en nöjdhet i nivå med genomsnittet för riket medan gruppboende, serviceboende, boendestöd och personlig assistans har en lägre nöjdhet än genomsnittet i riket.

Inom äldreomsorgen har både vårdboende och hemtjänst en nöjdhet som är något lägre än genomsnittet i riket och något sämre resultat i förhållande till brukarundersökningen 2023.

Samtliga verksamhetsområden arbetar med aktiviteter baserat på utfallet i respektive kundundersökning.

Några verksamheter genomför egna pulsmätningar för att mer frekvent mäta kundnöjdheten.

Invånarna ska kunna känna sig trygga med den vård och omsorg staden ger

I den nationella brukarundersökningen svarar 86 % av hyresgästerna på stadens vårdboende att man känner sig trygga med sitt boende och är det samma som genomsnittet i riket. Bland hemvårdskunderna svarar 80 % att man känner sig tryggt att bo hemma med stöd av hemvården, vilket är längre än genomsnittet i Riket som ligger på 86 %.

Både nationellt (30%) och för staden (25%) är det väldigt låga värden på frågan om man brukar träffa sin fasta omsorgskontakt i hemvården och är ett område som förvaltningen behöver arbeta vidare med.

Personalens bemötande och kompetens får höga betyg och är två faktorer som bidrar till en starkare relation och ökad trygghet. Under året har vi arbetat med att stärka nätverket runt kunden så att hen ska både känna sig trygg och nöjd med vården. Vi arbetar aktivt med vårt tvärprofessionella teamarbete. Genom god teamstruktur säkerställer vi att vi arbetar personcentrerat med en hög kvalitet. Vid brister jobbar vi aktivt med avvikelser, utreder och ser det som ett lärande och inte ett nederlag. Avvikelse ska följas upp kontinuerligt tillsammans i teamet för att identifiera viktiga åtgärder för att säkerställa att det inte händer igen.

I den nationella brukarundersökningar inom funktionsstöd finns en fråga om brukaren känner sig trygg med alla i personalen och här ligger svaren på ungefär samma nivå som genomsnittet i riket, förutom inom boendestödet och personlig assistans som ligger lägre.

Vi ska erbjuda invånarna digital service och välfärdsteknik i framkant

Förvaltningen arbetar intensivt med att stärka digitaliseringen, förbättra välfärdstekniken och skapa effektivare processer som gynnar både kunder och verksamhet. Att samla förvaltningens utvecklingsresurser i två utvecklingsenheter inom avdelningarna för äldreomsorg respektive funktionsstöd kommer att leda till en ökad utvecklingskraft och ett ökat fokus på kundernas behov.

I de uppdaterade SoL-riktlinjerna som nämnden tog beslut om i december förtydligas behovet av att tänka digitalt först. Genom att förvaltningen vid både handläggnings- och genomförandeprocessen överväger digitala lösningar i första hand främjas en ökad självständighet och trygghet för den enskilde.

Under året har arbetet med att införa digitala lås i hemvården slutförts och det finns nu ca 5 500 digitala lås monterade.

Under året har ett utvecklingsarbete genomförts inom funktionsstöd (SoL-teamet) för att utforska digitala besök. Syftet är att öka stödet och ge möjligheter till alternativ när kund tackar nej till fysiskt besök. Efter utvärdering är målet att införa digitala besök i fler verksamheter.

Antalet förebyggande och rehabiliterande insatser ska öka

Fokus på det förebyggande och rehabiliterande arbetet har ökat. I den nya organisationsstrukturen är nu förebyggandeenheten, anhörigstöd och föreningsbidrag organiserat inom myndighetsavdelningen. Syftet är att tidigt möta invånarnas behov och därmed kunna öka självständigheten och minska behov av biståndsbedömda stödåtgärder.

Under året har förebyggande enheten arbetat med mobila träffpunkter. Ett mobilt arbetssätt kan bidra till att de förebyggande insatserna och kännedomen om stadens träffpunkter ökar, då vi når invånare på områden där det inte finns någon träffpunkt. Under året har de mobila träffpunkterna erbjudit 46 tillfällen för aktiviteter.

Forskning visar att personer med funktionsnedsättning har ett sämre hälsoläge än genomsnittet av befolkningen och löper större risk att drabbas av allvarliga sjukdomar med sen upptäckt. Att öka andelen hälsofrämjande aktiviteter är ett fokusområde inom funktionsstöd. VR, virtual reality, används som ett redskap i delar av verksamheterna.

Inom äldreomsorgen är utbildningssatsningen för att upptäcka och motverka undernäring en prioriterad

satsning. Även arbetet med läkemedelsgenomgångar och fallprevention har varit i fokus under året. För att kunna mäta och utvärdera effekterna av åtgärderna pågår ett utvecklingsarbete kring dokumentationen i IT-stödet Senior Alert.

Nämndens mål

Hemvården ska ha ett hemtjänstindex över genomsnittet för alla kommuner.

Bedömning måluppfyllelse

Uppnått

Målanalys

Hemtjänstindex ger en summering av hemtjänsten, i alla Sveriges kommuner. Hemtjänstindex väger samman alla relevanta befintliga mätningar från t ex Socialstyrelsen, SKR, kvalitetsregister och annan relevant fakta och statistik som belyser kvaliteten inom hemtjänsten. Hemtjänstindex är ett initiativ från SPF Seniorerna och genomförs med stöd från Allmänna arvsfonden. Hemtjänstindex bygger på evidensbaserad metod för att beräkna kvaliteten inom hemtjänsten. Beräkningarna utförs av det statliga forskningsinstitutet RISE. Indexet publicerades första gången i november 2022 och uppdateras årligen.

Helsingborgs stads hemtjänstindex för 2024 summerar till 68,0 (föregående år 78,7) vilket är strax över genomsnittet för samtliga kommuner som uppgår till 65,5 (föregående år 66,4) och därmed är nämndens mål uppfyllt. I hemtjänstindex ranking hamnar Helsingborg på 116:e plats (av 290) vilket är en försämring i förhållande till 2023 då man rankades 4.

Staden ligger över kommungenomsnittet i Sverige i delindexet Information, under genomsnittet i delindexet Biståndshandläggning, nära genomsnittet i delindexet Utförande, och nära genomsnittet i delindex Stöd/Utveckling.

Det försämrade resultatet i förhållande till 2023 påverkas av hur de enkäter som indexet baseras på har hanterats i förvaltningen. Inom områden, till exempel inom delindexet biståndshandläggning, där det inte skett någon förändring mellan åren har enkäterna besvarats olika 2023 och 2024. Hur stor del av det försämrade resultatet som är hänförligt till denna typ av administrativ hantering och hur stor del som beror på reella förändringar är svårt att avgöra.

Utifrån en samlad analys av resultatet har förvaltningen identifierat åtgärder som behöver vidtas för att säkerställa ett bättre resultat och placering i 2025 års hemtjänstindex

Fler deltagare inom daglig verksamhet ska inkluderas på arbetsmarknaden genom exempelvis jobb och praktik

Bedömning måluppfyllelse

Inte uppnått

Målanalys

Att personer med funktionsnedsättning ges möjligheten att leva som andra är en viktig princip i vårt samhälle. I lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) framgår tydligt att personer med funktionsnedsättning ska kunna leva ett så självständigt liv som möjligt. I detta ingår principer som jämlikhet, valfrihet, delaktighet och personlig integritet. Även FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning utgår från allmänna principer om individuellt självbestämmande samt deltagande och inkludering i samhället. För att möjliggöra detta är det viktigt att nämnden arbetar aktivt med att personer som omfattas av LSS erbjuds praktik på öppna arbetsmarknaden som en naturlig del i att

inkluderas i samhället.

Verksamheten har tagit fram och implementerat en projektplan med aktiviteter som ska leda till att fler inkluderas på arbetsmarknaden. Delar av arbetet sker i samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen och samordningsförbundet.

Under året har antalet personer som befinner sig i den förberedande fasen för praktik ökat medan de som har praktik i form av enskilda placeringar i daglig verksamhet har minskat. Under 2024 har ingen deltagare gått vidare till enskild anställning (1 st föregående år). Nämndens mål är därmed inte uppnått.

Tyvärr syns ingen positiv trend i att fler når det sista steget i den önskade utvecklingen om att fler går vidare till anställning efter praktik. Här behöver vi stärka vår samverkan med AMF men också synliggöra att även stadens förvaltningar behöver ta ett aktivt ansvar för att möjliggöra lönebidragsanställningar för målgruppen.

Nyckeltal för nämndens uppdrag och inriktning

Vårdboende

Nyckeltal	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024
Antal externt köpta vårdboendeplatser	21	15	49	38	27
Antal personer med beslut om vårdboende som väntar på plats	98	103	115	14	46
Andel demensplatser av totalt antal vårdboendeplatser	11,2 %	13 %	20 %	25 %	25 %
Andel boende som är ganska eller mycket nöjda med sitt vårdboende, procent	82 %		77 %	76 %	78 %
Andel boende på vårdboende som uppger att de inte besväras av ensamhet, procent	30 %		33 %	39 %	42 %
Andel boende som upplever att personalen på vårdboendet alltid eller oftast meddelar i förväg om tillfälliga förändringar	51 %		45 %	43 %	44 %
Andel boende som upplever att det känns mycket tryggt eller ganska tryggt att bo på vårdboendet	88 %		86 %	85 %	86 %
Andel boende som upplever att de alltid eller oftast får ett bra bemötande av personalen på vårdboendet	91 %		89 %	89 %	90 %

Hemvård och hemsjukvård

Nyckeltal	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024
Antal personal som en hemvårdskund möter under 14 dagar	12	11	10	9	11
Andel hemvårdskunder som möter > 20 st personal under 14 dagar	4 %	5 %	2 %	0 %	4 %
Andel hemtjänsttagare som är ganska eller mycket nöjda med hemtjänsten som helhet, procent	88 %		80 %	81 %	80 %
Andel hemvårdskunder som uppger att de inte besväras av ensamhet, procent	48 %		46 %	50 %	47 %
Andel kunder som upplever att personalen i hemtjänsten alltid eller oftast meddelar i förväg om tillfälliga förändringar.	65 %		54 %	55 %	57 %
Andel kunder som upplever att det känns mycket tryggt eller ganska tryggt att bo hemma med stöd från hemtjänsten	84 %		80 %	81 %	80 %
Andel kunder som upplever att de alltid eller oftast får ett bra bemötande av personalen i hemtjänsten.	96 %		93 %	94 %	94 %

LSS-verksamhet

Nyckeltal	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024
Genomsnittlig väntetid för plats i gruppbostad LSS per den siste tertial (antal dagar)	475	449	350	596	283
Antal kunder daglig verksamhet i arbetspraktik, kommunal utförare	48	55	79	101	86
Antal kunder daglig verksamhet i arbetspraktik, privat utförare				40	37
Antal kunder daglig verksamhet som gått vidare i egen anställning, kommunal utförare	1	1	1	1	0
Antal kunder daglig verksamhet som gått vidare i egen anställning, privat utförare				1	0

Nyckeltal	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024
Andel brukare som har varit med och bestämt alla sina assistenter, procent	60 %	36 %	46 %	64 %	50 %
Andel brukare som känner sig trygga med alla sina assistenter, procent	80 %	85,71 %	75 %	91 %	73 %
Andel assistenter som bryr sig om brukaren, procent	90 %	79 %	92 %	100 %	82 %
Andel brukare som kan göra det hen vill med hjälp av sina assistenter, procent	80 %	79 %	83 %	82 %	73 %
Andel brukare som vet vem hen ska prata med om något fungerar dåligt med assistenterna, procent	100 %	77 %	77 %	64 %	73 %
Gruppbostad LSS-Andel av personalen som bryr sig om brukaren enligt brukarens bedömning, procent	81 %	84 %	85 %	71 %	79 %
Gruppbostad LSS-Andel av personalen som pratar så brukaren förstår enligt brukarens bedömning, procent	73 %	67 %	71 %	61 %	62 %
Gruppbostad LSS-Andel av personalen som förstår brukaren enligt brukarens bedömning, procent	71 %	74 %	75 %	67 %	69 %
Antal personer med beslut om boende LSS som väntar på plats	31	28	18	23	10
Antal externt köpta LSS-boendeplatser		36	42	39	30

Förebyggande enheten

Nyckeltal	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024
Antal besökare på träffpunkter (ackumulerat)	16 226	13 805	42 071	42 388	51 139
Antal aktiviteter som bidrar till en digital inkludering (ackumulerat)	14	13	25	75	51

Ekonomi - förvaltningsövergripande

Nyckeltal	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024
Ekonomiskt resultat, tkr	-6 627	77 389	88 704	22 327	15 907

Medarbetare - förvaltningsövergripande

Nyckeltal	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024
Antal utbildade språkombud			28	85	116

Innovation

Nyckeltal	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024
Idéer mottagna i förvaltningens innovationsråd	41	34	8	21	15
Påbörjade piloter (skarpa tester av en innovationsidé)	25	19	11	8	3
Uppskalningar (används även utanför testgruppen)	1	2	5	3	1
Antal monterade digitala lås för hemvårdskunder	0	0	1 352	2 423	5 344

Ekonomiskt utfall

Årets resultat

Resultaträkning, tkr	Bokslut 2023	Internbudget 2024	Utfall 2024
Kommunbidrag	2 348 841	2 486 989	2 486 989
Disposition av ackumulerat resultat	1 200		1 200
Intäkter	374 614	400 000	406 711
Summa intäkter	2 724 655	2 886 989	2 894 900
Utdelningskrav			
Kostnader	-2 702 328	-2 886 989	-2 879 185
Summa kostnader	-2 702 328	-2 886 989	-2 878 993
ÅRETS RESULTAT	22 327	0	15 715

Kommentar till årets resultat

Det ekonomiska resultatet för 2024 uppgår till 15,7 miljoner kronor. Det är fjärde året i rad där nämnden bedriver verksamheten i ekonomisk balans. Liksom tidigare år står de förvaltningsövergripande delarna för överskottet vilket främst är hänförligt till intäkter (statsbidrag) som inte budgeterats och en volymutveckling som är lägre än budgeterad inom äldreomsorgen.

Nämnden har erhållit ett prestationsbaserat statsbidrag kopplat till utökad sjuksköterskebemanning på 16,1 miljoner kronor som inte var budgeterat. Statsbidraget baseras på utvecklingen av antalet sjuksköterskor mellan 2022 och 2023. Enligt gällande redovisningsregler ska bidraget fördelas mellan åren 2024 och 2025 och har därmed påverkat 2024 års resultat med 7,8 miljoner kronor. Besked om statsbidraget har erhållits så sent att bidraget inte fullt ut kunnat omvandlas till insatser/verksamhet under året.

De senaste åren har antalet kunder i hemvården har inte utvecklats i samma takt som antalet äldre ökat och detta gäller även 2024. Antalet kunder inom både hemvård och hemsjukvård är i stort samma vid årets utgång som vid årets ingång. De budgetmedel som avsatts för volymökningar har därmed inte utnyttjats vilket också bidrar till nämndens positiva resultat

Kärnverksamheten inom både äldreomsorg och funktionsstöd redovisar underskott i förhållande till tilldelad budget. Delar av de negativa budgetavvikelserna är kopplade till uppstartskostnader för nystartade verksamheter och volymökningar som inte budgeterats, främst inom funktionsstödsområdet. De största avvikelserna är hänförliga till verksamheter där verksamheten inte kunnat bedrivas inom den kostnadsram som förvaltningens resursfördelningsmodeller genererar. Verksamheternas kostnad består till övervägande del av personalkostnader och det är också här som de negativa avvikelserna uppstår. I vissa fall, t ex inom hemsjukvården, finns behov av att se över resursfördelningsmodellerna medan i andra fall är det andra åtgärder som behövs för att bedriva verksamheten i ekonomisk balans. Under 2025 kommer ersättningsmodellen för hemvården, inklusive hemsjukvården, att utvärderas.

Nämnden har under året startat flera nya verksamheter inom funktionsstödområdet och i slutet av 2023 togs det nya äldreboendet Furillen i drift. De nya verksamheterna har, som planerat, medfört att behovet av externa placeringar minskat inom både äldreomsorg och funktionsstödsområdet och kostnaderna för externa placeringar är ca 57 miljoner kronor lägre än föregående år.

Även kostnaderna för inhyrda personal (sjuksköterskor och fysioterapeuter) har minskat i förhållande till 2023 och uppgår till 15,9 miljoner kronor (föregående år 20,5 miljoner kronor). En bidragande orsak till minskningen är den samlade organisationen, Verksamhetsområde HSL, för all legitimerad personal som infördes vid årsskiftet 2024.

Behovet av timvikarier, och därmed kostnaden, har fortsatt att öka under 2024. Under året har ett projekt utvärderat nuvarande modeller för korttidsbemanning och hur en ökad grundbemanning kan minska behovet av timvikarier. Arbetet kommer att fortsätta 2025.

Offentliga bidrag

Driftbidrag och projektbidrag, mnkr

			Utfall	
Bidragstyp	Bidrag	Utbetalas från	2023	2024
Riktat statsbidrag	Säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer - Äldreomsorgssatsningen	Socialstyrelsen	53,3	53,8
Riktat statsbidrag	Äldreomsorgslyftet	Socialstyrelsen	22,6	22,8
Riktat statsbidrag	God och nära vård	Socialstyrelsen	17,8	13,7
Riktat statsbidrag	Habiliteringsersättning	Socialstyrelsen	4,8	4,8
Riktat statsbidrag	Stärka socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens beredskap	Socialstyrelsen	0	1,5
Riktat statsbidrag	Motverka ofrivillig ensamhet bland äldre genom hälsosamtal	Socialstyrelsen	2,3	1,3
Riktat statsbidrag	Att främja ett hållbart arbetsliv inom vård och omsorg - återhämtningsbonusen	Socialstyrelsen	4,3	0
Prestationsbaserat statsbidrag	Utökad sjuksköterskebemanning inom äldreomsorgen	Socialstyrelsen	-	7,8
Totalt			105,3	105,7

Kommentar

Årets redovisade offentliga bidrag för nämnden uppgår till 105,7 miljoner kronor. De senaste åren har mängden och storleken på statsbidrag som staten riktat mot äldreomsorgen ökat. Flera av bidragen omfattar även verksamheter som bedrivs av upphandlade leverantörer. Endast en mindre del av statsbidragen omfattar funktionshinderområdet.

Statsbidraget för att säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer (Äldreomsorgssatsningen) är ett generellt hållet statsbidrag. Medlen är avsedda att användas för kostnader relaterade till god vård och omsorg av äldre personer och personer som drabbats av demenssjukdom. Syftet med bidraget är att vara en satsning på äldreomsorgen och kan användas till såväl kompetenshöjning som verksamhetsförbättringar. Det kan användas till både nya och befintliga satsningar. Under 2024 har bidraget bland annat använts till ökad nattbemanning på vårdboende, kostnader för den demografiska utvecklingen genom köp av externa vårdboendeplatser och till förstärkt sjuksköterskeorganisation. Av 53,8 miljoner kronor i erhållet statsbidrag har 2,8 miljoner kronor fördelats till upphandlade leverantörer och 1,1 miljoner kronor till Socialförvaltningen.

Äldreomsorgslyftet är ett mycket specificerat bidrag som ska stärka kompetensen inom kommunalt finansierad vård och omsorg om äldre genom att ge ny och befintlig personal möjlighet att utbilda sig på arbetstid. De utbildningar som är godkända inom bidragets ramar är tydligt angivna i dess förutsättningar. Statsbidraget har finansierat utbildning till undersköterska för ca 46 medarbetare och ca 134 personer har genomgått handledar- och språkbudsutbildningar. Statsbidraget avser ett antal specifika utbildningar och det medför att nämnden inte kan utnyttja hela det erhållna bidraget.

Statsbidraget kopplat till överenskommelsen för God och Nära vård skall förstärka den nära vården och nämnden har använt bidraget till förstärkningar inom sin hälso- och sjukvårdsorganisation. Statsbidraget har främst använts till att minska timanställda samt arbetet kring förstärkt sjuksköterskeorganisation. 0,7 miljoner kronor av statsbidraget har fördelats till upphandlade leverantörer

Habiliteringsersättningen syftar till att höja en låg dagpenning till dem som deltar i daglig verksamhet enligt LSS.

Nämnden har erhållit ett prestationsbaserat statsbidrag kopplat till utökad sjuksköteskebemanning på 16,1 miljoner kronor som inte var budgeterat. Statsbidraget baseras på utvecklingen av antalet sjuksköterskor mellan 2022 och 2023. Enligt gällande redovisningsregler ska bidraget fördelas mellan åren 2024 och 2025.

Investeringar

Investeringar 2024

Investeringar, mnkr	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse
Utgifter	20	17,6	+2,4
Inkomster			
Netto	20	17,6	+2,4

Kommentar

Nämndens investeringar 2024 uppgår till 17,6 miljoner kronor, vilket är inom nämndens investeringsram på 20 miljoner kronor.

De största posterna avser utrustning, inventarier och utemiljö till de nystartade verksamheterna inom funktionsstödsområdet. Ersättningsinvesteringar, främst möbler, till de två vårdboenden som återgick till att drivas av staden uppgår också till betydande belopp. Uppgradering av digitala lås på stadens äldreboende har också ianspråktagit betydande investeringsmedel

Ekonomiskt utfall per verksamhet

Årets resultat, tkr

	Bokslut 2023	Internbudget 2024	Utfall 2024
Intäkter	13 579	-200 000	11 268
Äldreomsorg	-25 233	1 544 400	-21 304
Funktionsstöd	-9 425	543 400	-20 242
Myndighetsavdelning	3 271	66 000	2 775
Stödfunktion	9 333	139 000	4 944
Upphandlad verksamhet	2 734	90 000	-2 413
Externa placeringar	10 771	243 000	4 442
Förvaltningsgemensamt	17 297	61 200	36 245
Summa	22 327	2 487 000	15 715

Kommentar

Äldreomsorg

Nämndens största verksamhet har en negativ budgetavvikelse på 21,3 miljoner kronor. Störst avvikelse, -15,8 miljoner kronor, redovisar det nya verksamhetsområdet HSL. I verksamhetsområdet har förvaltningens legitimerade personal samlats i en gemensam organisation. Verksamhetsområdet har inte haft rimliga budgetförutsättningar och ett fördjupat arbete kommer att ske inför budget 2026 för att ge området relevanta ekonomiska förutsättningar. Verksamhetsområde ordinärt boende redovisar ett underskott på 10,8 miljoner kronor. Delar av underskottet är hänförligt till engångskostnader i samband med uppstart och återkommunalisering av boenden under 2023. Största avvikelsen är hänförligt till att högre personalkostnader än den resurstilldelning som skett. Ordinärt boende redovisar ett överskott på 4,6 miljoner.

Funktionsstöd

Avdelningen funktionsstöd redovisar negativ budgetavvikelse på -20,2 miljoner kronor. Underskottet är spritt på samtliga verksamheter inom funktionsstöd (exklusive utvecklingsenheten). Till största delen är den negativa budgetavvikelsen hänförlig till att personalkostnaderna är högre än de tilldelade resurserna. Även utökad bemanning utifrån arbetsmiljö och rekryteringssvårigheter som lett övertidskostnader påverkar resultatet. Uppstartskostnader för de nystartade verksamheterna bidrar också till den negativa avvikelsen. Ett arbete har inletts för att anpassa verksamheternas kostnader till den resurstilldelning som finns för respektive verksamhet.

Intäkter

Nämndens intäkter för avgifter mm överstiger budget med 11,3 miljoner kronor. Intäkternas höjning är inte fastställd vid budgettillfället. Avgifterna påverkas också av hur stor andel som betalar fulla avgifter och som uppnår den fastställda maxtaxan.

Förvaltningsgemensamt

Posten förvaltningsgemensamt redovisar ett överskott på 36,2 miljoner kronor. Den främsta anledningen till överskottet, precis som de senaste åren, är att volymökningarna i främst äldreomsorgen varit lägre än vad som förväntats utifrån den demografiska utvecklingen. Under 2024 påverkas posten även det prestationsbaserade statsbidrag som erhållits men som inte var budgeterat.